

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie II./2023
Senát I

Nález:

spisová značka	I. ÚS 650/2022
populárny názov	Prieskum exekučného titulu v exekučnom konaní
sudca spravodajca	Rastislav Kaššák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.02.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Iba taká interpretácia § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku, podľa ktorej všeobecnému súdu v exekučnom konaní prináleží skúmať exekučný titul – platobný rozkaz vydaný vyšším súdnym úradníkom z hľadiska posúdenia dôvodnosti vymáhania nároku, ktorý má pôvod v spotrebiteľskej zmluve, teda skúmať, či spotrebiteľská zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a či netrpí vadami, ktoré majú vplyv na nárok vymáhaný v exekučnom konaní, zodpovedá naplneniu cieľov sledovaných smernicou 93/13/EHS.
skutkový stav a základné fakty	Medzi sťažovateľkou a obchodnou spoločnosťou-pôvodným veriteľom, bola 9. februára 2004 uzavretá zmluva o revolvingovom úvere. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 23. septembra 2009 bola pohľadávka voči sťažovateľke postúpená z pôvodného veriteľa na nového veriteľa, ktorý podal 2. júla 2012 na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu proti sťažovateľke (z dôvodu, že sa sťažovateľka dostala do omeškania s úhradou splátok, pozn.). Okresný súd vydal platobný rozkaz (vydaný vyšším súdnym úradníkom, pozn.) z 23. júla 2012, ktorým sťažovateľke uložil oprávnenému zaplatiť sumu 755,13 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne s príslušenstvom. Sťažovateľka proti platobnému rozkazu odpor nepodala ani nesplnila povinnosť ním uloženú, preto nový veriteľ podal návrh na vykonanie exekúcie. Sťažovateľka 21. januára 2020 podala na okresnom súde návrh na zastavenie exekúcie a žiadala, aby okresný súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju v zmysle § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku (v znení účinnom do 31. marca 2017, pozn.). V návrhu poukázala na to, že platobný rozkaz bol vydaný „iba“ vyšším súdnym úradníkom, nie sudcom. Namietala tiež, že mala len 15 dní od jeho doručenia na podanie odôvodneného odporu, a preto je sudca, a nie vyšší súdny úradník, povinný skúmať aj v exekučnom konaní, či zmluva, z ktorej si oprávnený uplatňuje svoje nároky v exekúcii, nemá právne vady, ktoré by boli v rozpore s pravidlami na ochranu spotrebiteľa. Dôvodila tiež tým, že nemal byť ani vydaný platobný rozkaz, resp. ani poverenie pre súdneho exekútora, pretože

	<p>zmluva o revolvingovom úvere je absolútne neplatná.</p> <p>Okresný súd návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie zamietol. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením zo 6. októbra 2020 tak, že potvrdil uznesenie okresného súdu. Platobný rozkaz podľa neho spĺňal podmienky formálnej aj materiálnej vykonateľnosti. Argumentoval tým, že exekučný súd v rámci exekučného konania nepreskúmava vecnú správnosť exekučného titulu, ale len to, či bol vydaný oprávnenou osobou, či je právoplatný a vykonateľný, či povinný (v danom prípade sťažovateľka, pozn.) dobrovoľne splnil povinnosť v ňom uloženú a či po jeho vzniku nenastali okolnosti, na základe ktorých zanikol nárok na vymáhanú pohľadávku. Dodal, že náležitosti zmluvy o úvere, prípadne jej platnosť alebo neplatnosť sú preskúmané v základnom konaní, teda v konaní, v ktorom bol vydaný platobný rozkaz, a exekučný súd nie je oprávnený preskúmať meritum veci. Uviedol, že v exekučnom konaní nie je možné nahrádzať pasivitu konania sťažovateľky ako povinnej a návrh na zastavenie exekúcie nenahrádza opravné prostriedky zo základného konania, pretože exekučné konanie predstavuje len vykonávacie konanie, ktorého obsahom je nútený výkon už právoplatne rozhodnutej veci.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd uznesením č. k. PLz. ÚS 1/2022-9 z 15. júna 2022 rozhodol, že „Ak právna úprava umožňuje spotrebiteľovi podať proti platobnému rozkazu vydanému vyšším súdnym úradníkom odpor v lehote 15 dní od jeho doručenia, pričom odpor musí byť vecne odôvodnený, potom výklad a uplatnenie § 53 ods. 3 písm. e) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov nie je v súlade so základným právom spotrebiteľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ak súd v exekučnom konaní odmietne preskúmať existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré mali vplyv na vymáhaný nárok vzniknutý v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z dôvodu, že spotrebiteľ proti platobnému rozkazu odpor nepodal“.</p> <p>Ústavný súd za najzávažnejšiu námietku sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu považoval, že v ňom absentuje presvedčivé a vyčerpávajúce odôvodnenie vo vzťahu k odklonu od záverov rozsudku Súdneho dvora vo veci C-448/17.</p> <p>Podľa § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku účinného od 1. apríla 2017 súd návrh na vykonanie exekúcie zamietne, ak bol exekučný titul vydaný v konaní, v ktorom nebolo možné namietať alebo preskúmať neprijateľné zmluvné podmienky, a existencia neprijateľnej podmienky má vplyv na vymáhaný nárok, ktorý vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.</p> <p>Podľa čl. 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Podľa čl. 7 ods. 1 smernice 93/13/EHS členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.</p> <p>Z čl. 38 Charty základných práv Európskej únie, čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako aj z citovaných čl. 6 a 7 smernice 93/13/EHS možno abstrahovať princíp zvýšenej súdnej ochrany spotrebiteľa. Súdom členských štátov Únie bolo k naplneniu tohto cieľa zverené oprávnenie skúmať povahu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách z úradnej moci. Z judikatúry Súdneho dvora [napr. rozsudok vo veci C-168/05 z 25. októbra 2006 (Mostaza Claro)] možno zároveň abstrahovať požiadavku na zabezpečenie efektívnej ochrany spotrebiteľa, čoho nevyhnutným predpokladom je aktívny</p>

prístup k využívaniu spomínaného oprávnenia. Vo veci konajúci súd je preto dotknuté vnútroštátne právo povinný interpretovať a aplikovať eurokonformným spôsobom (napr. Ústavný súd Českej republiky – sp. zn. III. ÚS 1996/13). Súdny dvor dokonca vyslovil právny názor, podľa ktorého „vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, ktorú smernica 93/13 zabezpečuje, jej článok 6 musí byť považovaný za ustanovenie, ktoré je rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré v rámci vnútroštátneho právneho poriadku majú právnu silu noriem verejného poriadku“ [rozsudok vo veci C-40/08 zo 6. októbra 2009 (Asturcom Telecomunicaciones SL), bod 52].

Súdny dvor rozsudkom C-448/17 rozhodol (bod 2 výroku): „Smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá, napriek tomu, že v štádiu vydania platobného rozkazu proti spotrebiteľovi stanovuje preskúmanie nekalej povahy podmienok uvedených v zmluve uzatvorenej medzi podnikateľom a spotrebiteľom, na jednej strane priznáva právomoc vydať tento platobný rozkaz súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu, a na druhej strane stanovuje pätnásťdňovú lehotu na podanie odporu a vyžaduje, aby bol tento odpor vecne odôvodnený, za predpokladu, že takéto ex offo preskúmanie nie je stanovené v štádiu výkonu uvedeného platobného rozkazu, čo musí preveriť vnútroštátny súd.“

Zároveň Súdny dvor v bodoch 45 až 46 predmetného rozsudku uviedol, že „... účinnú ochranu práv vyplývajúcich z tejto smernice možno zaručiť iba pod podmienkou, že vnútroštátny procesný systém upravuje v rámci konania o vydanie platobného rozkazu alebo v rámci konania o výkon platobného rozkazu ex offo preskúmanie potenciálnej nekalej povahy zmluvných podmienok uvedených v predmetnej zmluve sudcom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. februára 2016, Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, body 45 a 46). Preto v prípade, ak v štádiu výkonu platobného rozkazu nie je upravené žiadne ex offo preskúmanie potenciálne nekalej povahy podmienok obsiahnutých v dotknutej zmluve sudcom, vnútroštátna právna úprava sa musí považovať za právnu úpravu, ktorá môže narušiť účinnosť ochrany požadovanej smernicou 93/13, ak neupravuje takéto preskúmanie v štádiu vydania platobného rozkazu, alebo ak je takéto preskúmanie stanovené jedine v štádiu odporu proti vydanému platobnému rozkazu, ak existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ nepodá požadovaný odpor buď z dôvodu osobitne krátkej lehoty stanovenej v tejto súvislosti, alebo vzhľadom na trovy, ktoré by vznikli v dôsledku podania žaloby v porovnaní s výškou sporného dlhu, alebo z dôvodu, že vnútroštátna právna úprava nestanovuje povinnosť, aby mu boli oznámené všetky informácie potrebné na to, aby mohol určiť rozsah svojich práv (pozri analogicky rozsudky zo 14. júna 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, bod 54, a z 18. februára 2016, Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, bod 52).“

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v napadnutom uznesení zo 6. októbra 2020 nezohľadnil závery rozsudku Súdneho dvora C-448/17, smernice 93/13/EHS, ako ani princíp ochrany spotrebiteľa, čím z jeho strany došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Zároveň je nutné konštatovať, že intenzita predmetného pochybenia dosahuje ústavnoprávnu relevanciu.

Vo vzťahu k záveru krajského súdu o nemožnosti exekučného súdu skúmať vecnú stránku exekučného titulu ústavný súd uvádza, že z rozsudku Súdneho dvora C-448/17 vyplýva, že Súdny dvor na rozdiel od krajského súdu v štádiu vykonávacieho konania a priori nevylučuje preskúmanie exekučného titulu – platobného rozkazu vydaného vyšším súdnym úradníkom z hľadiska existencie neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, ktorá bola podkladom na jeho vydanie, a teda vecnej správnosti exekučného titulu. Práve naopak, Súdny dvor (za situácie, keď vnútroštátna právna úprava zveruje právomoc vydať platobný rozkaz vyššiemu súdnemu úradníkovi, pričom stanovuje iba 15-dňovú lehotu na podanie odporu a vyžaduje odpor vecne odôvodniť – o takúto situáciu ide aj v prípade sťažovateľky, pozn.) považuje za nevyhnutné takúto kontrolu existencie neprijateľných zmluvných podmienok vo

vykonávacom konaní uskutočniť ex offio (za podmienky, že to vnútroštátna právna úprava umožňuje), pretože len vtedy možno považovať ciele sledované smernicou 93/13/EHS za naplnené. V zmysle záverov Súdneho dvora musí vnútroštátny súd posúdiť, či vnútroštátna právna úprava takýto prieskum v štádiu vykonávacieho konania umožňuje.

Ústavný súd akcentuje, že je nevyhnutné interpretovať predmetné ustanovenie eurokonformne, a to tak, že za situáciu predpokladanú § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku („... v konaní, v ktorom nebolo možné namietat' alebo preskúmať neprijateľné zmluvné podmienky“) je nutné považovať aj stav, keď v konaní o vydanie platobného rozkazu síce bolo možné namietat' alebo preskúmať neprijateľné zmluvné podmienky, avšak právomoc na vydanie platobného rozkazu bola zverená vyššiemu súdnemu úradníkovi a vyšší súdny úradník platobný rozkaz vydal, možnosť podania odporu bola limitovaná lehotou 15 dní od doručenia platobného rozkazu a právna úprava vyžadovala, aby spotrebiteľ odpor vecne odôvodnil. Týmto spôsobom je možné zrevidovať nedostatok, ktorým je postihnuté základné konanie – konanie o vydanie platobného rozkazu vyčítaný Súdny dvorom tak, že priestor na ex offio kontrolu existencie neprijateľných zmluvných podmienok je daný v štádiu vykonávacieho konania. Iba taká interpretácia § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku, podľa ktorej všeobecnému súdu v exekučnom konaní prináleží skúmať exekučný titul – platobný rozkaz vydaný vyšším súdnym úradníkom z hľadiska posúdenia dôvodnosti vymáhania nároku, ktorý má pôvod v spotrebiteľskej zmluve, teda skúmať, či spotrebiteľská zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a či netrpí vadami, ktoré majú vplyv na nárok vymáhaný v exekučnom konaní, zodpovedá naplneniu cieľov sledovaných smernicou 93/13/EHS (III. ÚS 324/2021-49).

Pri posudzovaní návrhu na vykonanie exekúcie a jeho príloh v zmysle § 53 ods. 1 Exekučného poriadku splnenie podmienok podľa § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku krajským súdom skúmané nebolo, hoci skúmané malo byť. Sťažovateľka však po tom, ako jej súdnym exekútorom bolo doručené upovedomenie o začatí exekúcie, podala v zmysle § 57 ods. 2 Exekučného poriadku návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku (v znení účinnom do 31. marca 2017, pozn.), podľa ktorého súd exekúciu zastaví, ak exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať. Týmto je v štádiu posudzovania návrhu na zastavenie exekúcie vytvorený priestor pre súd napraviť pochybenie, ktorého sa dopustil pred udelením poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi a exekučný titul skúmať z hľadiska posúdenia dôvodnosti vymáhania nároku, ktorý má pôvod v spotrebiteľskej zmluve, teda skúmať, či spotrebiteľská zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a či netrpí vadami, ktoré majú vplyv na nárok vymáhaný v exekučnom konaní [§ 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku].

Pre Súdny dvor nie je rozhodujúcou okolnosťou spôsobilosť zvrátiť záver o nenaplnení cieľov smernice 93/13/EHS, či spotrebiteľ možnosť podať odpor využil alebo nevyužil. Podľa Súdneho dvora vnútroštátna práva úprava, akou je právna úprava Slovenskej republiky, vyvoláva nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ odpor nepodá. Z tohto pohľadu je preto skutočnosť, že spotrebiteľ (v tomto prípade sťažovateľka, pozn.) odpor proti platobnému rozkazu nepodal, irelevantná (body 52 a 53 rozsudku Súdneho dvora C-448/17; obdobne č. k. PLz. ÚS 1/2022-9 z 15. júna 2022, III. ÚS 324/2021-49).

Ústavný súd dáva do pozornosti, že síce rozsudok Súdneho dvora C-448/17 bol vydaný vo veci týkajúcej sa Slovenskej republiky, pričom reaguje na nedostatky platobných rozkazov, súčasne však sú jeho závery podporené aj ďalšou judikatúrou Súdneho dvora, konkrétne rozsudkom zo 7. novembra 2019 v spojených veciach C-419/18 a C-483/18 (Profi Credit Polska S.A./Bogumiła Włostowska a i. a Profi Credit Polska S.A./OH). V zmysle predmetného rozhodnutia (bod 66) musí súd ex offio prijať opatrenia na vykonávanie dôkazov s cieľom zistiť, či ustanovenie v zmluve, ktorá je predmetom sporu, ktorý

	prejednávava, a ktorá bola uzavretá medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, patrí do pôsobnosti smernice, a v prípade, že je to tak, posúdiť ex offo prípadnú nekalú povahu tohto ustanovenia (m. m. rozsudok z 9. novembra 2010, VB Pénzügyi Lízing, C 137/08, rozsudok zo 14. júna 2012, Banco Español de Crédito, C 618/10). V prípade, že vnútroštátny súd, ktorý na základe informácií o skutkových a právnych okolnostiach, ktorými disponuje alebo s ktorými sa oboznámil v dôsledku dokazovania vykonaného ex offo, zistil, že ustanovenie patrí do pôsobnosti smernice, konštatuje, že toto ustanovenie má nekalú povahu (bod 70), musí o tom informovať účastníkov konania a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili (k tomu aj rozsudok z 21. februára 2013, Banif Plus Bank, C 472/11).
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	rozsudok SD EU vo veci C-168/05 z 25. októbra 2006 (Mostaza Claro) rozsudok SD EU vo veci C-40/08 zo 6. októbra 2009 (Asturcom Telecomunicaciones SL), bod 52 rozsudkom SD EU vo veci C-448/17 rozsudok SD EU z 18. februára 2016, Finanzmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, body 45 a 46 rozsudok SD EU zo 7. novembra 2019 v spojených veciach C-419/18 a C-483/18 (Profi Credit Polska S.A./Bogumiła Włostowska a i. a Profi Credit Polska S.A./OH)
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	spotrebiteľ, spotrebiteľské právo-ochrana spotrebiteľa spotrebiteľ, spotrebiteľské právo-spotrebiteľská zmluva exekúcia-exekučný titul platobný rozkaz spotrebiteľ, spotrebiteľské právo-neprijateľné podmienky vyšší súdny úradník

Uznesenie:

spisová značka	I. ÚS 45/2023
populárny názov	Výzva na zaplatenie súdneho poplatku
sudca spravodajca	Rastislav Kaššák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	02.02.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 14 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 129
analytická právna veta	Výzva je poplatníkovi zasielaná v prípade nezaplatenia súdneho poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania (§ 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch). Inštitút následnej výzvy teda umožňuje poplatníkovi zaplatiť súdny poplatok ešte v dodatočnej lehote, ktorú možno z jej povahy označiť za lehotu na nápravu. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku je teda do určitej miery privilegiom, pričom jej účelom nie je uloženie povinnosti zaplatiť súdny poplatok, ale upozornenie na jej nesplnenie, keďže samotná

	<p>poplatková povinnosť vyplýva priamo zo zákona o súdnych poplatkoch a je podmienkou na to, aby súd mohol pokračovať v konaní.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>V konaní vedenom krajským súdom sa sťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne domáhala vydania zmenkového platobného rozkazu. Krajský súd (ako prvoinštančný súd) vydal 18. októbra 2002 zmenkový platobný rozkaz, proti ktorému podala protistrana v zákonom stanovenej lehote námietky. Rozsudkom z 13. marca 2019 krajský súd zmenkový platobný rozkaz zrušil v celom rozsahu a sťažovateľke uložil povinnosť nahradiť žalovaným v 1. až 3. rade trovy konania. O odvolaní sťažovateľky rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom z 25. februára 2021 tak, že rozsudok krajského súdu z 13. marca 2019 v spojení s opravným uznesením potvrdil vo výroku o zrušení zmenkového platobného rozkazu, vo výroku o náhrade trov konania rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a žalovaným v 1. až 3. rade priznal proti sťažovateľke náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.</p> <p>Proti rozsudku najvyššieho súdu z 25. februára 2021 podala sťažovateľka dovolanie, čím jej vznikla poplatková povinnosť. Keďže sťažovateľka súdny poplatok za podané dovolanie nezaplatila spolu s podaním dovolania, krajský súd jej adresoval výzvu na jeho zaplatenie v sume 66 387 eur v lehote 10 dní od jej doručenia. Predmetná výzva bola právnenému zástupcovi sťažovateľky riadne doručená 25. júna 2021. Na výzvu sťažovateľka reagovala žiadosťou o priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením zo 17. septembra 2021 tak, že sťažovateľke oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v dovolacom konaní nepriznal. Sťažnosť sťažovateľky proti predmetnému rozhodnutiu sudca krajského súdu uznesením z 12. januára 2022 zamietol.</p> <p>Následne vyšší súdny úradník napadnutým uznesením z 28. marca 2022 dovolacie konanie zastavil podľa § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), pretože sťažovateľka napriek výzve z 11. júna 2021 v stanovenej lehote súdny poplatok nezaplatila, pričom o následkoch jeho nezaplatenia bola náležite poučená.</p> <p>Proti predmetnému uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť, v ktorej namietala nesprávny výpočet sumy vyrubného súdneho poplatku za podané dovolanie. Sudca krajského súdu napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľky zamietol ako nedôvodnú podľa § 250 ods. 1 Civilného sporového poriadku.</p>
z odôvodnenia	<p>Rozhodovanie o súdnych poplatkoch – napr. o oslobodení od súdnych poplatkov, o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku a podobne – spravidla nemôže byť predmetom ústavnej ochrany, pretože aj keď sa jeho výsledok sekundárne dotýka účastníka konania, samotný „spor“ o oslobodenie od súdnych poplatkov vzhľadom na podstatu konania v zásade nedosahuje intenzitu opodstatňujúcu porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa (z novšej judikatúry napr. II. ÚS 224/2018, II. ÚS 105/2018, II. ÚS 134/2015, II. ÚS 361/2015). Rozhodovanie o tom, či sú splnené zákonom ustanovené podmienky, napríklad na oslobodenie od súdnych poplatkov, o následkoch nepriznania oslobodenia od povinnosti zaplatiť súdny poplatok alebo o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, spadá výlučne do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov. Je preto vecou judikatúry všeobecných súdov, aby vymedzila kritériá, z ktorých bude pri aplikácii zákonných ustanovení týkajúcich sa súdnych poplatkov vychádzať (porov. I. ÚS 27/2014, III. ÚS 559/2011, III. ÚS 441/2014).</p> <p>Aj rozhodovanie všeobecných súdov o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok však musí mať zákonný podklad a nemôže byť výsledkom arbitrárneho prístupu či zjavne nesprávneho posúdenia situácie predpisom podústavného práva, ktorým je v tomto prípade zákon o súdnych poplatkoch. Zároveň musí odôvodnenie súdneho rozhodnutia jasne a zrozumiteľne poskytovať odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS</p>

	<p>78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).</p> <p>Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že sťažovateľke boli poskytnuté odpovede na všetky jej relevantné námietky uplatnené v sťažnosti. Sudca osobitne reagoval na výhradu o nesprávne vyrubenej sume súdneho poplatku, keď uviedol, že súdny poplatok za dovolanie sa v zmysle § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch vyberá vo výške dvojnásobku poplatku stanoveného v sadzobníku súdnych poplatkov, v danom prípade súdneho poplatku určeného podľa položky 1a) sadzobníka. Za nesprávny považoval výpočet súdneho poplatku predložený sťažovateľkou, podľa ktorej mala byť suma súdneho poplatku za dovolanie určená vo výške 12 % z ceny predmetu konania, pričom bola obmedzená jeho maximálnou prípustnou sumou v obchodných veciach (t. j. sumou 33 193,50 eur).</p> <p>Vo vzťahu k druhej námietke sťažovateľky týkajúcej sa obsahových nedostatkov výzvy na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie [bod 7 písm. b)] a z toho vyplývajúcej jej „nezákonnosti“ ústavný súd uvádza, že takáto výzva je poplatníkovi zasielaná v prípade nezaplatenia súdneho poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania (§ 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch). Inštitút následnej výzvy teda umožňuje poplatníkovi zaplatiť súdny poplatok ešte v dodatočnej lehote, ktorú možno z jej povahy označiť za lehotu na nápravu. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku je teda do určitej miery privilégium, pričom jej účelom nie je uloženie povinnosti zaplatiť súdny poplatok, ale upozornenie na jej nesplnenie, keďže samotná poplatková povinnosť vyplýva priamo zo zákona o súdnych poplatkoch a je podmienkou na to, aby súd mohol pokračovať v konaní (obdobne III. ÚS 196/2018, I. ÚS 379/2022, I. ÚS 152/2022, IV. ÚS 186/2022).</p> <p>Predmetná výzva obsahovala všetky náležitosti vyžadované zákonnou právnou úpravou na to, aby sťažovateľka vedela a mohla súdny poplatok za podané dovolanie zaplatiť (suma súdneho poplatku, lehota na jeho zaplatenie a tiež poučenie o následkoch nesplnenia poplatkovej povinnosti). Rozhodnutie o zastavení konania tak v danom prípade predstavovalo logický a zákonný následok nezaplatenia súdneho poplatku za podané dovolanie. Tento zákonný následok spôsobený procesnou pasivitou sťažovateľky vyplýva z § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch a nepodlieha prípadnej diskreícii vo veci konajúceho všeobecného súdu. Keďže v danom prípade nebol identifikovaný ani deficit v oblasti posúdenia výšky súdneho poplatku, nebola dôvodná ani aplikácia § 10 ods. 2 písm. c) zákona o súdnych poplatkoch. Ani túto námietku sťažovateľky [bod 7 písm. c)] preto ústavný súd nepovažuje za opodstatnenú.</p> <p>Ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú, v časti pre nedostatok právomoci a v časti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	poplatok-nezaplatenie konanie-zastavenie poplatok-súdny dovolanie

spisová značka	I. ÚS 52/2023
populárny názov	Nespočívania premlčacej doby
sudca spravodajca	Miloš Maďar
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí

dátum rozhodnutia	02.02.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Zákonná požiadavka na tzv. riadnom pokračovaní v začatom konaní podľa § 112 Občianskeho zákonníka predstavuje určité kvalitatívne nároky na žalobcu na procesnú aktivitu smerujúcu k meritórnemu skončeniu sporu. Znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená, a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ sa žalobou domáhal voči žalovanému náhrady škody, ktorá mu mala vzniknúť 31. júla 2004 v dôsledku zničenia úrody poľnohospodárskych plodín z dôvodu pretrhnutia hrádze vo vlastníctve a správe žalovaného. Podaniu predmetnej žaloby predchádzalo iné konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 13C/1/2017, v ktorom si sťažovateľ žalobou doručanou okresnému súdu 10. januára 2007 uplatnil totožný nárok voči totožnému žalovanému. Sťažovateľ požiadal okresný súd o oslobodenie od súdnych poplatkov, o ktorom rozhodol okresný súd uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom z 30. júla 2007 tak, že mu nevyhovelo. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ nepodal 2 odvolanie a toto nadobudlo právoplatnosť 4. septembra 2007. Uvedené konanie tak bolo zastavené uznesením okresného súdu z 23. októbra 2007 (právoplatné 15. novembra 2007). Okresný súd rozsudkom z 12. marca 2019 zviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľovi 333 965,61 eur spolu s úrokmi z omeškania (I. výrok), v prevyšujúcej časti žalobu sťažovateľa zamietol (II. výrok) a sťažovateľovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (III. výrok). Následne na základe odvolania podaného žalovaným krajský súd rozsudkom z 24. novembra 2020 zmenil rozsudok okresného súdu vo vyhovujúcom výroku I tak, že žalobu zamietol (I. výrok). Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) a c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa sťažovateľa rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia týchto právnych otázok: (1) otázka uznania námietky premlčania z dôvodu prerušenia konania podľa ust. § 112 Občianskeho zákonníka (2) otázka nevykonania vlastného dokazovania súdom na posúdenie oprávnenosti vznesenia námietky premlčania podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, (3) otázka uplatnenia námietky premlčania v kolízii s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) posúdil podané dovolanie tak, že v časti druhej dovolacej otázky nie je prípustné a v časti týkajúcej sa prvej a tretej dovolacej otázky je prípustné, ale nie dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolanie ako celok zamietol ako nedôvodné podľa § 448 CSP.
z odôvodnenia	Proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorým zmenil rozsudok prvostupňového súdu vo vyhovujúcom výroku I tak, že žalobu zamietol, bol prípustný mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie), ktorý sťažovateľ aj využil. V tejto časti sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľ spochybňuje uplynutie premlčacej doby a zároveň sa domáha odopretia výkonu práva žalovaného vzniesť námietku premlčania, odôvodňujúc to výnimočnosťou jeho prípadu. Podstata argumentácie v ústavnej sťažnosti spočíva v tom, že krajský súd a najvyšší súd pri vyvodzovaní právnych záverov zo skutkových zistení, t. j. pri právnom posúdení jednotlivých rovin oprávnenosti vznesenej námietky premlčania žalovaným, nezohľadnili špecifické okolnosti a individuálne súvislosti jeho konkrétneho prípadu. Prvý kľúčový okruh námietok sa sústreďuje na spochybnenie ustáleného právneho posúdenia plynutia premlčacej doby (resp. nespočívania) počas konania pred okresným súdom pod sp. zn. 13C/1/2007. Spornou otázkou bol postup sťažovateľa v predmetnom konaní v kontexte toho, či v začatom konaní

riadne pokračoval. Kým sťažovateľ (v súlade s právnym záverom okresného súdu) tvrdí, že (samotné, pozn.) podanie návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov možno považovať za jeho riadne pokračovanie v konaní a nezaplatenie súdneho poplatku za situáciu hodnú osobitného zreteľa, najvyšší súd zvyčajne sťažovateľovu pasivitu, nečinnosť a nesplnenie si povinnosti využiť všetky dostupné možnosti, ktoré mu právny poriadok na uplatnenie práva ponúkal, a to vo forme opravného prostriedku proti negatívnemu rozhodnutiu o nepriznaní súdneho poplatku, resp. proti uzneseniu o zastavení konania pred okresným súdom pod sp. zn. 13C/1/2007.

Ústavný súd v uvedených súvislostiach zdôrazňuje, že zákonná požiadavka na tzv. riadnom pokračovaní v začatom konaní podľa § 112 Občianskeho zákonníka predstavuje určité kvalitatívne nároky na žalobcu na procesnú aktivitu smerujúcu k meritórnemu skončeniu sporu. Presvedčenie sťažovateľa o odopretí jeho práva na spravodlivý súdny proces nepriznaním oslobodenia od súdneho poplatku v konaní sp. zn. 13C/1/2007 a súčasné nevyužitie opravného prostriedku proti takémuto rozhodnutiu nemá žiaden logický rozmer k ním deklarovanému riadnemu pokračovaniu v konaní. Sťažovateľov argument o irelevantnosti podania odvolania voči predmetnému uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom, pretože na to nemal iný dôvod a pretože by o tom rozhodol ten istý súd, svedčí skôr o jeho rezignácii a o neodôvodnenej procesnej pasivite preukázať platobnú neschopnosť zaplatiť súdny poplatok v konaní pred sudcom, prípadne pred odvolacím súdom.

Najvyšší súd dostatočným a ústavne udržateľným spôsobom poskytol sťažovateľovi meritórny prieskum právneho posúdenia odvolacím súdom, zreteľne odôvodnil použitie predmetnej judikatúry v jeho právnej veci (aplikácia rozhodnutia č. k. 3MCdo/12/2005 a nepriama aplikácia rozhodnutia R 3/2001 vzhľadom na obdobné následky zastavenia konania v prípade späťvzatia žaloby a nezaplatenia súdneho poplatku, pozn.) a korektne zaujal stanovisko k plynutiu premlčacej doby, ktoré je založené na správnej a logickej interpretácii § 112 Občianskeho zákonníka.

Druhý kľúčový okruh námietok smeruje voči právnemu posúdeniu otázky rozporu uplatnenej námietky premlčania zo strany žalovaného s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka s ohľadom na výnimočné okolnosti jeho konkrétneho prípadu. Podstatné právne závery najvyššieho súdu o nedôvodnosti dovolania v prípade tretej dovolacej otázky sú založené jednak na tom, že znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená, a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný (rozhodnutie najvyššieho súdu č. k. 2Cdo/249/2014), a na tom, že sťažovateľ v dovolaní nespochybnil záver odvolacieho súdu o tom, že námietka premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi. V danom prípade ústavný súd z predmetnej časti ústavnej sťažnosti identifikoval snahu sťažovateľa odoprieť protistrane výkon na právo vzniesť námietku premlčania, akcentujúc výnimočnosť jeho prípadu v priamej a príčinnej súvislosti s tvrdeným neprimeraným zásahom do práv sťažovateľa zanedbaním povinnosti žalovaného, v dôsledku čoho bolo spôsobená škoda.

Ak by súdy pripustili záver, že sťažovateľom namietané výnimočné okolnosti konkrétneho prípadu, ktoré sa skutkovo vzťahujú na dôvody, z ktorých je odvodzovaný vznik jeho subjektívneho nároku (špecifikované v dovolaní, ako aj v ústavnej sťažnosti, pozn.) bez toho, aby sťažovateľ v rámci svojej procesnej obrany (vrátane sťažnostnej argumentácie) náležite konkretizoval priamy úmysel žalovaného zneužiť výkon tohto práva na úkor sťažovateľa, vytvoril by sa priestor pre prelomenie ojedinelosti a výnimočnosti postupu podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čím by mohlo dôjsť k neprimeranému zásahu do princípu právnej istoty. Takéto právne závery presadzované sťažovateľom (ako aj súdom prvého stupňa) nemajú žiadnu oporu v zákone ani v judikatúre ústavného súdu (II. ÚS 176/2011, IV. ÚS 542/2013, III. ÚS 44/2017, IV. ÚS 100/2019), a to ani pri snahe ich vykladať materiálne cez ideu spravodlivosti (I.

	<p>ÚS 33/2012), o to viac, ak už preukázateľne došlo k ustáleniu procesnej pasivity sťažovateľa v konaní pred okresným súdom pod sp. zn. 13C/1/2007, v dôsledku ktorej zavinil márne uplynutie premlčacej doby.</p> <p>K námietke nemeritórneho posúdenia druhej dovolacej otázky: Na odvolacom súde nebolo potrebné vykonávať dokazovanie, keďže nedošlo k spochybneniu skutkových zistení okresného súdu (okolností konkrétneho prípadu), len k odlišnému právnemu posúdeniu. Ak takáto úvaha napokon viedla najvyšší súd k právnemu záveru o tom, že od vyriešenia tejto otázky napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo, ústavný súd konštatuje, že uvedené odôvodnenie nevykazuje známky arbitrárnosti.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	dôvody hodné osobitného zreteľa dobré mravy (boni mores) premlčanie-premlčanie v občianskom práve dovolanie-dovolacie dôvody

spisová značka	I. ÚS 64/2023
populárny názov	Zastavenie dedičského konania
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	02.02.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	§ 188 obsahuje dve skutkové podstaty, keď môže dedičský súd (notár ako súdny komisár) vydať majetok tomu, kto sa postaral o pohreb poručiteľa, a konanie o dedičstve zastaviť. Po prvé, ak je majetok poručiteľa nepatrnej hodnoty. Po druhé, ak majetok poručiteľa nedosahuje výšku primeraných nákladov spojených s pohrebom poručiteľa. Obe skutkové podstaty sú alternatívne. Postačí, ak je splnená jedna z nich.
skutkový stav a základné fakty	Okresný súd uznesením zo 14. marca 2003 zastavil konanie o dedičstve po nebohej poručiteľke, z dôvodu, že po sebe nezanechala žiaden hnutel'ny ani nehnuteľný majetok, ktorý by bol predmetom prejednávania dedičstva. Poručiteľka totiž niekoľko rokov pred svojou smrťou predala rodinný dom, v ktorom žila, peniaze z predaja rozdelila medzi svoje štyri deti, pričom približne 5 rokov pred svojou smrťou žila v domácnosti svojej vnučky, ktorá sa neskôr postarala o jej pohreb, pričom znášala pohrebné trovy približne v sume 25 000 Sk (829,85 eur). Po právoplatnosti uznesenia, ktorým sa konanie o dedičstve skončilo, sa postupne objavil ďalší majetok poručiteľky (spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam – pozemkom nachádzajúcim sa v rôznych katastrálnych územiach), o ktorom okresný súd rozhodol prvýkrát uznesením zo 14. októbra 2013 tak, že konanie o dedičstve zastavil a nepatrný majetok zanechaný poručiteľkou v hodnote 500 eur vydal vnučke poručiteľky. druhým uznesením zo 4. mája 2017 okresný súd (prostredníctvom notára) konanie o dedičstve zastavil a nepatrný majetok zanechaný poručiteľkou v hodnote 600 eur vydal vnučke poručiteľky [§ 188 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku a tretím uznesením z 27. augusta 2020 okresný súd (prostredníctvom notára) konanie o dedičstve zastavil a nepatrný majetok zanechaný poručiteľkou v hodnote 701 eur vydal vnučke poručiteľky (§ 188 ods. 1 CMP), ktorej tieto uznesenia riadne doručil. Uznesenia okresného súdu boli sťažovateľke (ďalšej vnučke

	<p>poručiťky) prostredníctvom notára doručené až 29. marca 2021, a to na základe jej žiadosti.</p> <p>Dňa 13. apríla 2021 sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu z 27. augusta 2020 odvolanie, v ktorom vyslovila nesúhlas s tým, že okresný súd vydal vnučke poručiťky, ktorá nepatrila do okruhu dedičov (štyroch detí poručiťky), nepatrný majetok zanechaný poručiťkou v hodnote 701 eur, ako aj s tým, že svoje rozhodnutie doručil vnučke poručiťky, avšak sťažovateľku obišiel napriek tomu, že dedenie jej zaručuje čl. 20 ods. 1 štvrtá veta ústavy.</p> <p>Okresný súd, vychádzajúc z novej právnej úpravy – § 188 ods. 3 CMP, podľa ktorej uznesenie o zastavení konania podľa § 188 ods. 1 CMP sa doručuje účastníkom, ktorí sú známi a ktorých pobyt je známy, a tomu, kto sa postaral o pohreb poručiťky, napadnutým uznesením (č. k. 17 D 46/2019 z 10. augusta 2022) odvolanie sťažovateľky odmietol ako podané neoprávnenou osobou, pričom konštatoval, že ak má majetok poručiťky podprahovú hodnotu, je v diskrečnej právomoci dedičského súdu (notára ako súdneho komisára), či majetok poručiťky prejedná ako dedičstvo alebo ho vydá tomu, kto sa postaral o pohreb poručiťky, a konanie o dedičstve zastaví. Uznesenie o zastavení konania o dedičstve nie je prekážkou podania určovacej žaloby, že určitá vec alebo právo patrí do dedičstva po poručiťovi.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Dedenie sa zaručuje (čl. 20 ods. 1 štvrtá veta ústavy, čl. 11 ods. 1 tretia veta Listiny základných práv a slobôd). Ústavná ochrana dedenia je daná príslušnosťou dedičského práva k režimu ochrany vlastníckeho práva v materiálnom právnom štáte (J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. 2. prepracované a doplnené vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2019, s. 517.).</p> <p>Dedenie možno definovať ako prechod práv a povinností fyzickej osoby z dôvodu jej smrti (mortis causa) na iné subjekty a označuje sa ako „dedičská postupnosť“ (dedičská sukcesia). K dedeniu dochádza len vtedy, ak bola osoba v čase svojej smrti subjektom majetkových práv a povinností, ktoré smrťou nezankli a sú spôsobilé byť predmetom dedičstva.</p> <p>Ústavný súd už v uznesení č. k. II. ÚS 525/2013-29 z 15. októbra 2013 konštatoval, že „Súdny komisár pristupuje... k prerokovaniu dedičstva iba v prípade, ak sú splnené hmotnoprávne predpoklady dedenia a zároveň konanie nebolo zastavené pre nepatrnosť majetku poručiťky alebo preto, že poručiť nezanechal žiadny majetok. Existencia majetku poručiťky sa posudzuje podľa jeho stavu v čase smrti poručiťky. Iba v prípade naplnenia hypotézy normy obsiahnutej v § 175 ods. 1 OSP pristupuje dedičský súd k poučeniu dedičov o ich práve. Princípom dedičského konania je to, že v prípade, ak sa po právoplatnosti uznesenia, ktorým sa dedičské konanie skončilo (teda aj uznesenia podľa § 175h OSP), objaví nejaký majetok poručiťky, súd na návrh vykoná o tomto majetku konanie o dedičstve (konanie o novoobjavenom majetku). Možnosť takéhoto postupu dedičov (podľa § 175x OSP), ktorú možno využiť kedykoľvek za splnenia ustanovených hmotnoprávných podmienok, je zároveň jedným z dôvodov, pre ktoré zákonodarca stanovil, že proti uzneseniu o zastavení konania pre nemajetnosť nie je v zmysle § 175h ods. 3 OSP prípustné odvolanie (nápravu možno dosiahnuť práve postupom podľa § 175x OSP). Ak poručiť zanechal iba majetok nepatrnej hodnoty, tento majetok sa vydá tomu, kto vystrojil poručiťovi pohreb, pričom tento majetok takáto osoba nenadobudne z titulu dedenia, ale rozhodnutím súdu (§ 132 Občianskeho zákonníka)... V prípade, že súd v konaní o dedičstve nepriročil k potvrdeniu nadobudnutia dedičstva dedičom, pretože konanie o dedičstve bolo zastavené podľa § 175h OSP, nezisťuje sa dedičské právo, nestanovujú sa dedičské podiely a započítanie na dedičské podiely je za tejto situácie pojmovovo vylúčené.“</p> <p>Podľa novej právnej úpravy (§ 188 ods. 1 CMP) ak poručiť zanechal majetok nepatrnej hodnoty alebo ak majetok poručiťky nedosahuje výšku primeraných nákladov spojených s pohrebom poručiťky, môže ho súd vydať tomu, kto sa postaral o pohreb, a konanie o dedičstve zastaví. Nová právna úprava okrem</p>

	<p>toho, že pripúšťa odvolanie proti uzneseniu vydanému notárom ako súdnym komisárom (§ 69 CMP), upravuje aj doručovanie uznesení podľa § 188 ods. 1 CMP účastníkom, ktorí sú známi a ktorých pobyt je známy, a tomu, kto sa postaral o pohreb poručiteľa (§ 188 ods. 3 CMP).</p> <p>Odborná právnická literatúra v tejto súvislosti uvádza, že § 188 obsahuje dve skutkové podstaty, keď môže dedičský súd (notár ako súdny komisár) vydať majetok tomu, kto sa postaral o pohreb poručiteľa, a konanie o dedičstve zastaviť. Po prvé, ak je majetok poručiteľa nepatrnej hodnoty. Po druhé, ak majetok poručiteľa nedosahuje výšku primeraných nákladov spojených s pohrebom poručiteľa. Obe skutkové podstaty sú alternatívne. Postačí, ak je splnená jedna z nich. Pri aplikácii prvej skutkovej podstaty je potrebné vziať do úvahy, že pojem „majetok nepatrnej hodnoty“ je flexibilný. Jeho výklad závisí od miesta a času poručiteľovej smrti. V zásade nie je možné objektívne stanoviť presnú hraničnú hodnotu. Pri aplikácii druhej skutkovej podstaty dedičský súd (notár ako súdny komisár) skúma, či došlo k vynaloženiu nákladov spojených s pohrebom poručiteľa a v akej výške. Po zistení skutočných nákladov posúdi, či je ich výška primeraná.</p> <p>Uznesenie o zastavení konania o dedičstve podľa § 188 nemá vplyv na hmotnoprávne vzťahy dedičov. Skutkový záver, že poručiteľ zanechal iba majetok podprahovej hodnoty, nemá záväzný charakter. Uznesenie o zastavení konania o dedičstve nie je prekážkou podania určovacej žaloby, že určitá vec alebo právo patrí do dedičstva po poručiteľovi a ani prekážkou na podanie návrhu na dodatočné konanie o dedičstve (§ 211). Dedičia však nedisponujú žalobou o vydanie dedičstva proti tomu, kto nadobudol majetok podprahovej hodnoty, ak sa neskôr zistí, že poručiteľ zanechal aj iný majetok, prípadne ak sa zistí, že o pohreb poručiteľa sa postarala iná osoba. Ak sú splnené ostatné zákonné predpoklady, žaloba na obnovu konania je proti uzneseniu podľa § 188 prípustná (§ 75). (Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2017, s. 657 - 660).</p> <p>Sťažovateľka s napadnutým uznesením nesúhlasí výlučne z dôvodu, že okresný súd na vec neaplikoval § 189 ods. 1 CMP upravujúci upovedomenie o dedičskom práve, pričom prehliada, že predpokladom (podmienkou) upovedomenia tých, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú dedičmi, o ich dedičskom práve a o možnosti dedičstvo odmietnuť v lehote jedného mesiaca odo dňa, keď súd dediča o práve dedičstvo odmietnuť upovedomil, je to, že súd konanie nezastaví, čo evidentne nie je posudzovaný prípad.</p> <p>Keďže námietka sťažovateľky (sama osebe) nie je spôsobilá spochybníť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu, ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>majetok rozhodnutie-zákonnosť občianske súdne konanie-Civilný mimosporový poriadok dedenie, dedičstvo-dedičské konanie</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej

republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.